19-Jahrergang Nr. 5. Jüdische Pester Zeitung. Mittwoch, 12. Jänner 1887.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.

Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden östr. W.
Halbjährig 4 Gulden östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden östr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דרייִמאָל.

רעדאַקציאָן אונד אַדמינים-טראַציאָן בעפינדען זיך: בודאַפעסט, האָכשטראַסע נומ׳ 1.
פּראַנומעראַציאָנס-פּרייז:
פיר אָסטערריך-אונגאַרן
גאַנציעהריג 8 גולדען אָסט. וו.
האַלביעהריג 4 גולדען אָסט. וו.
פיערטעלייעהריג 2 גולדען אָסט. וו.
פיר׳ס אויסלאַנד
גאַנצ׳יעהריג 10 גולד. — קר. אָ. וו.
האַלבייעהריג 5 גולד. — קר. אָ. וו.
פיערטעלייער׳ 2 גולד. 50 קר. אָ. וו.
פּראַנומעראַציאָנען
ווערדען יעדען טאָג אָנגענאָמען.
אַנצייגען ווערדען נאָך אַ ריכטיגען טאַריף אָנגערעכנעט.

בודאַפעסט, מיטטוואָך טז׳ טבת, תרמ״ז. Erscheint wöchentlich dreimal. נייַנצעהנטער יאָהרגאַנג נר. 5. 1887.

ביסמארק האט געטפראָכען.

דיא געסטריגע זיטצונג דעס דייטשען ריישס-טאגעס ווארד איינע דער דענקווירדיגסטען אין דער געשיכטע דעס אַלדאמענטאָיזמוס זיין. איז דען גראַסען לענקער דער אייראָפּאַיישען געשיקקע, אין דעסען איינגער האנד זיך אללע פאַרען פאָליטיק אינזערעס יעלטשהיילעס פעראיינען, איז דען דייטשען ריישסקאַנצלער, וואָרען דיא מגיטען דיא איינען אייראָפּאַס געריכטעט; מיט געשפאַנטער אייפערזוכטיגקייט, אלס דיעס יא דער פאַלל וואר, עריוואַרטעט מאַן דיא איסעריונג דיי-נער מיטינג אבער דיא געגענוואַרטיגע, נעפאַהר-דראָהענדע דאַנגע, דאַנגע לויס פיר׳סס ביסמארק איז דינע אַפּפּעלבאַרונג וואָרטען; נון האט ער ענדליך געטפּראָכען, אונד וואָס דער איזערינע מאַנעלער זאַגטע, איז פאַן אינגעדייערער ווכטיג-קייט. מאַנשעדעס מאַן זיך נכט פערהעלען קאָנען, דאַס דער אינגענטליכע בעטיינגונג, דער איהן דיי-טעטע, דאַרין בעטשטאַנד. דיא אנגאַהטע דער נייען מיליטאַראַלדאַנג אים ערען פריי הוכצ זעטצען.

דיעזע פאַן אונס וויעדערהאָלט בעטפּראָכע-נע מיליטאַראַלדאַנג בעפינדעטע זיך עבען איז דער טאַגעסאָרדנונג. בעמאַנגעלטיך האט דיא מי-ליטאַר-אַמטס׳אַן דעס ריישסאַנגעס דיעזעס נייע געזעטצען אבגעהאַלטען אונד נון געלאַנגט עס אים פרעמדען דעס דייטשען ריישסאַנגעס צור בעראַ-טונג.

פעלדמאַרשאַלל גראַף מאָלטקע ערגרייפ צוערסט דאס וואָרט: דער גרייזע פעלדהערר׳ זאַגטע אינטער אנדערעם: „בראַנדשטאַפט איז יעטצט מעהר אדער מינדער אבגעאַלל פאַרהאַנדען. נור איינע שאַפאַרטע רעגיערונג איז דיא בערטשאַפט דעס פריעדענס. דייטשלאַנד איז מעהר אלס יעדער אנדערע שטאַאט זאַטז בעדרוהען, פיר דיא פאַרט-דויער דעס פריעדענס צו ווירקען; דאַנז מיס עס שטאַרק אונד גנוגען דען קריעג, גערעכטעט ווין-ווערדען ווארט, גנוגען אינזערען ווילען, אין איינען קריעג פערווקקעלט, דאַנז ווערדען ווארט איהן פיה-רען קאָנגען; לעהנען ווארט דיא פאַר-לאַנגע, דאַנז האבען ווארט דען קריעג זיכער. אונד ווענדע מיך אן איהרען פאַטריאָטיזמוס, ווענן איך דיא בעטטע, דיא פאַלל-גע אנגעלעגענהייט אונד דער וועלט צו צייגען, דאַס דיא בעריידט זיך, יעדעס אָפּפער צו בראַנגען, ווענן עס זיך אים דאַס וואָהל דעס פאַטערלאַנדעס האנדעלט.“

דער ריישסקאַנצלער פיר׳סט ביסמארק נאַם אינטער אַלגעמיינער שאַפּפונג דגס אין אל-לען זיינען ריישען אבערפּלططען דיעזע פאָלגענדע ערקלאַרונגען אב:

„דיא וועדרקראַפט דעס ריישעס, דיא דיא יעטצט געשטאַלטעט איז, געוואַהרט דייטשלאַנד נכט גנוגענדע בירגשאַפט. דיעזע אבגעצייגונג האבען דיא מאַסגעבענדסטען בעאַמטהייליע, דערען וואָרט אין גאַנץ אייראָפּאַ, נור נכט אים דייטשען ריישס-טאַג בעאַכטעט ווארד. איך מאַנן נכט גלויבען, דאַס דיא הערען ריכטער, וועדהאַלב אונד אוהרע אנהאַנגער אוהר אישהייל אבער דאַס, יענגע מאַלטעס שטאַללען, וואָרייט נון גרינדעט זיך דער ווערשטאַנד גנוגען דיא פאַרלאַנג: איך דען וואונש, דאַס דייטשלאַנד אים גאַכסטען קריעגע נכט גליק-ליך זיין מאָגע. („אָהן!“ - ריפ לינקס). דאַס ווייסס יעדער, דאַס דער קאַיזער נכט אים עראבערונגסוכט דיא ערהאַלטונג דער פריעדענסמאַכט פאַרדערט, אים איינען בעשטאַמטען קריעג צו פיה-רען. צו דען פרהערען קריעגען וואָרדען ווארט געצוואונגען. דאַס רעכט דייטשלאַנדס, אלס גראַס נאַציאָן צו לעבען אונד צו אַטהמען, מאַנגעט נור דורך דאַס שוועדיש דורכגעזעטצט ווערדען. יעטצט דנד ווארט זאַטזאַגען אין גענאַטטיגטער שטאַאַט. ווארט האבען קריעג בעדריפּענט נאַך אויסען. דיא שווערע אויפגאַבע דער ערהאַלטונג דעס פריעדענס איז נון דורך עבצעצען אַלדיגע גע-לונגען. אומסער וואָרען ווארט בעשטעעבע, יענע שטאַאטען צו געוויינען, מיט דענען ווארט קריעג פיהרען מוסען. פאַללדיג געלונגען איז דיעס מיט אַטטערדרייך-אונגאַרן, ווארט זנר מיט אַטטערדרייך-אונגאַרן דיס 1866 ווארט בעפריעדעטער, אלס פאַרהער. ווארט האבען אונס אי-בער אללע פראַגען געאייניגט (לעבהאַפטער ביפאַלל), עס איז אין פערהאַלטנים דעס געגענזייטיגען פערטרוענס הערגעשטעללט. ווארט האבען דאַס דרייא-קאַי-זערבינדנים דער גראַסען אַטטע-מאַטטע.

„וואס פראַנקרייך אנבעראַנגט, מי-נע איך: ווענן ווארט דען פריעדען ערהאַל-טען וואָלען, מוסען ווארט שטאַרק וון-אהנע בונדעסגענאָסען אינזערע בעטיינטעטען צו אללען מאַכטען זיך דיא בעסטען, איך אינזערע בעצייהונגען צו רוסלאַנד זיכעראַנגעפערט גוטע. דיעזערבען האבען נון איינע אינטער-בעטונג ערפאַהרען, איך הייטע קאָנען דאַרבער מין צווייפעל הערשען. (ריפ: הערט הערט!) ווארט האבען קיינע לוסט צום ריפען. ווארט זע-רען. רוסלאַנד נכט אנגרייפען אונד גלייבען נכט, דאַס רוסלאַנד אונס אנגרייפען ווארדע, אדער איין אנדערעס בינדניס זוכט. אין איין בונדעס צווישען פראַנקרייך אונד רוסלאַנד האט דיא צייטונג בייא דער פאַרלאַנג דעס מיליטאַרגעזעטצעס נכט געהאַבט. ווארט ווערדען מיט רוסס-לאַנד נכט שטרייט האבען, ווענן ווארט איהם נכט אין בולגאַרען געטגעגענטרעטען, וואס איזט אונס בולגאַרען? דיא פרייונדשאַפט מיט רוסלאַנד איזט אונס זעהר ווכטיגער, ווענן בולגאַרען ווערדען ווארט אונס מיט רוס-לאַנד נכט עגטגעגען. אונזערע אויפ-גאַבע איזט, דען פריעדען צו ערהאַלטען דורך פערטיטלונג צווישען רוסלאַנד אונד אס-טערדרייך-אונגאַרן. דיא שווערקייט דער פערטיטלונג איזט גראַס, אבער ווארט דייען נכט אויפגעגען, דיא אייזאָלאַטען דעס פריעדענס צו בלייבען. אללערדינגס לויפען ווארט דאַנגע גע-פאַהר, אין אַסטערדרייך-אונגאַרן אלס ריסענגרייך, דע, אונד אומגעקעהרט, צו געלטען. דאַס וואָללען ווארט גערן ערטראַגען, ווענן דיא פערוואַהרונג נור ערפאָלגט האט.

„אין דען פריעדליכען בע-שטרעבונגען מיט פראַנקרייך האבע איך מיין גליק. איך צו פראַנקרייך שטעהען ווארט אין נוטען בעציעהונגען; אבער דיעזע צו ערהאַלטען, איזט שווער. בעפאַר זיך אללע רעסטע דער פערנאַנגענהייט בערי-הונט האבען, ווארט האבען אללעס געטהאַן, אס דיא פראַנצאָזען צום פערגעסען איהר צום פערגע-בען צו בעווענען. ווארט האבען מיינען גרונד, איינען קריעג מיט פראַנקרייך צו בעוואָהרען, אָדער גאַר איהן צו פערהינדערן. אבער ווארט מוסען דאַך איהר גע-גען אונס אנגרייפען פאַרזעהען. ווענן דיא פראַנצאָזען פריעדען האלטען, בין ווארט זיא אנגרייפען, דאַנן איזט דער פריעדע פיר אימער גענוגבערט. דיא פראַנצאָזישע געשטעלע לעדהט אונס, דאַס דיא מעהרהייט זיך פאַן דער מינדערהייט פאַרטרייבען לאַסט. טראָטץ דעס פערטרעטענס איז דיא פריע-דענסגעדאַנקע דגס „פראַנצאָזישען לאַנדפאָלקעס בין איך אבערצייגט, ווארט ווערדען קריעג האבען דורך פראַנצאָזישען אנגריפ. אָב אין צעהן טאַגען אָדער צעהן יאָהרען, ווייס איך אללערדינגס נכט. איך קאָנן מיינע פריעדענספערזיכערונגען געבען; דאַס וואָ-רען לעטצטע וואָרטע. ווארט קאָנגען איך דיא דויער דער פריעדען מיט פראַנק-רייך רעכנען, ווענן ווארט אונס נכט פאַרבערייטען, זא לאַבט מאַן אונס אים. איזט אין פראַנצאָזישע מיניסטעריום מאָגליך, יעלבעס אָפּפען זאַגען, עס פערציכטע איך עלזאַס-לאָטהרינגען אונד וואָללע מיינען קריעג? ליידער האט קיין שטאַטסמאַנ-דאַרט דען מוטה דאַזו, זאָלכע מיניסטער ווארדען אין פראַנקרייך פאַן דער אָפּפענטליכען מיינונג אין דיא לוסט געפעגטט ווערדען.

„איך בעגנע נור דאַס, דאַס ווארט מיט פראַנקרייך אללין, יערע אינע בונדעסגענאָסען, צוזאַמענגעשאַסען, ווארט מוסען איך דען פאַלל אי-ער גיעדערלאַנג אין בעטראַכט ציעהען. ווענן זא פריטטאַלע מאַנגעל, דיא אינזערע הערפר-דער, זאַגען, דאַס ווארט דיא פערשטאַרקונג אינזע-רער אַרמעע בריינגען, דאַנן געהאָרט מוטה דאַזו, דיעזעלבע אבצוזעהען. דיא אינטערשטאַנען דיא פראַנצאָזען, יעלבע איין גראַסעס, מאַכטגעס, מאָפּפערעס פאַלל זיך. ווענן נון דיא פראַנצאָזען דענען אונד אין בערלין שטעהען זאָלטען, דאַנן ווארדען ווארדען אין בעטרעטען בין צור בלוטלעע-רע. דענען ווארט אבער אים אייגענטליכען קריע-גע, דאַנן מאַ פראַנקרייך וויסען, דאַס דער פריעדע פאַן 1871 נור איין מינדערשפּיעל וואָרע געגען דען פריעדען פאַם יאָהרע 1890“ (גראַסע בעוועגונג.)

נון פערטהיידיגט בזמארק דיא פיר דאַס מיליטאַרגעזעטץ געגעשטעט דייער פאַן דען דעבען אַר-דען אונד דראָהט דעס ריישסטאַג מיט דער אי-שאַנקונג דער אַלדאַמענטאַרישען רעכטע, מיט דער אויפלאָזונג דעס אַלדאַמענטאַרישען אַלדאַ

• (ז ע ל ב ס ט מ א ר ד א י נ ע ס א ט מ ע נ ט א ט ע ר ס.) אלעקסאנדער מ אָ ל נ א ר, וועלכער, וויא ווייט אַ פּאָיגע וואבע מעלדעטען, איף דען וואזענשטהלפּראָזידענטען מיכאעל ב ע ק ע אין ד ע ב ר ע צ י ן געשאָסען האט, איז אין זינער קערקערצעללע ט אָ ד ט אייגעפונדען וואָרדען. ער האט זיך מיט איינעם האנדטוך ע ר ה ע נ ק ט. דער וואיזענ שטוהלפּראָזעס ב ע ק ע בעפינדעט זיך בעריישט איף דעם וויעגע דער גע־נעזונג.

• (א י י ן א ו נ ג ע ו ו אָ ה נ ל י ב ע ר פ ר אָ צ ע ס) זאָלל ענדע דיעזעס מאנאטס אין דער בעלגישען הייפּשטאדט צוי איסטראנינג קאָממען. אין בעלגישער ארבייטער, נאמענס פּראנץ ה אָ ל ל ע נ ד ע ר, גינג פאָר מעהרערען יאהרען נאך אמעריקא אונד ערוואָרב זיך נאך פיעלעם פּלייס אונד גלייכס אלס גאָלדגראבער אונד שפּאטער אלס פּעטראָלעאום האנדלער אין פּערמאָנען פאָן דרייא מיללאָנען פראנקס. נון וואָללטע ער נאך זיינעם היימאטשאָרטע בר ספּעל צוריקקעהרען; ער בעשלאָס יעדאָך, אָדערסט זיינע דאָרט לעבענדען 2 ברידער איף דיא פּאָבע צו שטעללען. ער שרייבט איהנען, דאסס ער זיך אין גראָססער נאָטה־לאגע בעפינדע אונד באט זיי אים אונטערשטיצונג בייא איהנען. דער איינע ברודער אנטוואָרטעט נאך ניכט, דער אנדערע גאב איהם דען ראטה, נור אין אמעריקא צו בלייבען, דאס טהאט נון איך האָללענד דער אונד ער הייראטעטע, אים אלטער פאָן 60 יאהרען, אן באסטאן איינע ארמע אבער יונגע אונד הובשע וואיב, דער ער זיין פּערמאָגען אונטער דער בעדינגונג פּערמאכט, דאסס זיא נאך זיינעם טאָדע נכט מעהר ווידער הייראטעט, באלד דארוף ששארב ער. דיא יונגע וויטוויע בעשווערטע איהרען מאנן אין יאהר לאנג, אבער לאנגער קאָנטע זיא דען גדאנקען, נעמאכט צו הייראטען, נכט עד־טראגען, זיא ווענדעטע זיך אן דען באסטאנער אר־וואָכאטען פּ אָ נ ע ר ס, דער נאך בר ספּעל היינ־טע אונד יעדעס דער ברידער האָללענדערס הונ־דערטטווענער פּראנקס גאב, דאס מ ע ר זיינען ערב־אנשפּרכען פּיר אומער עגטוואנג. דער אוסגאנג קאָם צו ששאנדע. נון גלייכטע דיא וויטוויע, נאך בע־לעבען הייראטען צו קאָנגען; אבער דא טראט ארוואָלאָט פּאגערס ווערבסט איף אונד אאגטע: „אך האבע פּ י ר מ י ך דיא פּעריצבטליכטעטע דער האָללענדערס אבגעקיפּט; אהר דעכט נעראָט נון מ י ר אונד נון מוס איך אבגעפּערטעט ווערדען.“ „וואס פּערלאנגען זיא?“ פּראגט דיא עמפּאָרטע וויטוויע. „אך הייראטע זיא אונד אללעס איזט אין אָרדנונג.“ וואר דיא אנטוואָרט. דיא וויטוויע דאָ־לענדער וולל יעדאָך דיעזע בעטרעגער פאָן איינעם ארוואָלאָטען נכט הייראטען אונד איזט עטעטע נאך ברייסעל גגקאָממען. אים פאָן דער דאָרטיגען בע־דאָרדע דיא אנגלטעגטטטעטרקאָרונג דעם צוויי־שען פּאגערס אונד ד ן ברודערן האָללענדער גע־שלאָסענען האנדלעס צו עריכטען. אייזאָלאָט פּאגער איזט עבענפאלס אין ברייסעל אנגעקאָממען.

פּערלאָזונגען

דער זאָל־בוכהגעלאָזט.

בייא דער אם 5-טען ה. פּאָרגנאָמעטענען צייהונג פּיעל דער הייפּטטפּעפּער מיט 15,000 נוידר. איף נו: 36241 אונד דער 2 מיט 1000 פּל. איף נו: 10316; פּעיגער נעווינ־נען: יע 500 פּי נו: 18054, 76695; יע 100 נולדר נו: 14230 (49021 5032) 71180 אונד נו: 72597.

פּרעניומעראָאָנס־איינלאדונג.

ווי ערוהנען אונזערע נעעהרטען פּרעניומעראָאָנס־טעטרען אם 15-טען יאָנגער צו עגדע נעכט (וואס נאנז ד י י ס ל ר ך איף איהרער „אדרעסס־שליפּפּע“ אנגעצייגט איזט), איהרע פּ ר ע נ ו מ ע ר א־צ י אָ ן נ י ט נ ס צו ע ר נ י י ע ר ן, דאמיט דיא וויי־טערע ערזעונונג דער בלאָטטעי קיינע שטאָרונג ערליידע. — ווי ערוהנען אונזערע נעעהרטען פּרעניומע־ראָנטען אונד פּרייגע, זולל מיט אירען נעטרעטען דירעכט אז אונזערע רעדאקציאָן צו וועגדען.

שפּיריטוס. נייע מעטהאָדע, אים קלייגען 25.75 נול אים נראָסען 25.25. אלטע מעטהאָדע 28.25—28.50 נול. אללעס טער 10000 ליטער־פּעראָצענט.

עדדאָעפּער —3,—3.50 נול. פּער מעטרע.

צוועטשקען. נאָסנישע צ: 16,52—17.86 נול. פּער־בישע צי —. נולד.

צוועטשקען־מוס (לעקוואר). פּלאָוואָנישער 13,—13.50 נול. באנאטער — . נולדען.

האָנג. נעלייטשטער 23—24 נול. וואכסהאָנג —.

וואכס 126 נולדען.

צוקער, ראָפּינאדע —32.—33 נול. מעליס 31.50—32,75 נול, פּילע 30,75 — 31 נול.

קלעעזאמען, אינגאריש 45,—40 נול.

ראָטהמל, —47.—48 נולד.

ריבאָל —29 נולדען פּער 100 קילאָ.

רעפּס־קוכען, 5,10 נולד.

אונשלי־טט, (חלב) 32, — 33 נולד.

פּעטראָלעא 22,50—23.50.

לעדער, נעפאקטעס פּפּונדרעדער פאָן 26—32 ק. 166—168 נולד. אינגאמאל פּערזעטצטע שטרעצען פאָן 12—16 קילאָ, 166—170 נולד. צווייטאמאל פּערזעטצטע שטרעצען 19—20 קילאָ 165—167 נולד. אונד דריטאמאל פּערזעטצטע שטרעצען 22—24 קילאָ 168—172 נולד. ביפּפּער שטרעצען 25—28 קילאָ פאָן 148 — 154 נולדען — אָבע־לעדער: קוה־הייטע נענאָרבטע 5—6½ קילאָ 225—254 נולד. נעצאָגענע 7—9 קילאָ 190—215 נולד.

כאָרב־פּעדלע, נענערבטע 6—8 קילאָ 370—390 נולד. בריוגע 10—12 קילאָ 440—450 נולד.

הויטע, פּער — קלאָ טראָקענע אינגאריש אכסע־הייטע 102—108 נולדען פּער 95 קילאָ. — דעטטאָ קוה־הייטע — קילאָ צו 95—105 נולד. ראָסהייטע פּאאר 10,50—12,50 נול, פּיטטשיגע 110—115 נול. פּער פּאאר. האלב־פּעדלע 190—195 נולד.

ווייגער פּרייזע.

ווייצען, אינגאריש־ער 78 — 80 קילאָ 9.68 — 9.97 נול. (אללעס פּער 3 מאָנאטע.)

כאָרן (נייא), אינגאריש־ער 71—73 קילאָ 7.20—7.35 נול. פּער מעטרע.

האָפּער אינגאריש־ער 6,72 — 6.80 נולדען פּער מעטער־צענטנער.

קוקורוזע 6,53—6.58 נולדען.

גערסטע זל נאק שע 60—64 קילאָ 7.20—10,25 — נולדען.

קאָרנטעהל, נו 1: 13.75 — 14.75 נולד. נו 2: 11.75—11.— נולד. (פּער 100 קילאָ)

ווייצענמעהל, נו 0: 16.50—17.50 נולד. נו 1: 16.— 17. נולד. — נו 2: 15,50—16.50 נולד. נו 3: 12,50—16. נולד. (אללעס פּער 100 קילאָ.) —

שפּיריטוס 24,87 — 25,50 נולד. פּער 10000 ליטער־פּעראָצענט.

ריבאָל 28—29, נולד. פּער מעטרע.

ראָטטאָצייטונג פּאָם 8-טען יאָנגער 1887.

מעמעטשיאר	82	67	12	56	8	
ווייען	85	17	77	70	83	
גראָזן	50	78	89	6	52	

הערוסגעבער אז. פּעראנטווארטלכער רעדאקטאָר

מ. ס א ב אָ ל ט ש י.

מצבות

ארנאָלד מאָהנס גראבשטיינלאנער

Budapest, Waitzner-Boulevard Nr. 5.

(אן שבת אונד יו״ט געשעהרט.)

אייך ביטטען ווייר, דיא אדרעססע דייטליך וויא אָאלגט אנגעבען:

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

☛ נייא איינטרעטענדע פּראָגנאָזטיקאָן עדהאל־טען דיא שאן ערשיינענען טהיילע דער

נעשיכטע דער נייערען צייט

נאכגעזעגנדעט, וואָ דאס אין אָאָרגער פּרייטאנס־נוממער בעגאָגענע, דיא אינדערשאָגע אָאָלגעטאָן „אָאגעלע דער מגיד.“

פּערגער עדהאלטען וואָממטליכע פּ. ט. אבאָנ־נענטען אינזערעס בראָטטעס דאס

נייע געווערבעגעזעטצונגען. דיא שאנקרענאלע

צוזאָממען, נאכדעם דעטצטערעס אבגעשלאָס־סען זיין ווירד.

נעשעפּטסבעריכט.

געטרייד־געשאָפּ. ווייצען וואר נעפּעגען מעסיג צו מאָרגטע נעבראכט. דיא קויפלוסט וואר שוואך 15300 מעטער וואיזדען פּערקייפט.

ווייצען, פּהיס־ 500 מעטער 80, קילאָ־נאָמס 9.47½ נולדר. 500 מעטערצענטנער 80,5 קילאָ 9.50 נולדען. 400 מעטער־צענטנער 80, קילאָ. 9.40 נולדען. 100 מעטער 81,5 ק. 9.45 נול. — 200 מעטער 80. קילאָ 9.40 נולדען מעטטער־באָרען 300 מעטערצענ. 80, קילאָ 9.40 נולד. — אָבע־טטיינ 100 מעטער־צענ. 80, קילאָ 9.40 נול. — באטטקאָטטער 2900 מעטערצענ. 76,5 קילאָ 9.25 נולדען, דעבענבירגער 100 מעטערצ. 77. קילאָ 8,15 נולדען. — (אללעס פּער 3 מאָנאטע.)

מאָרן 6,30 — 6,50 נול.

גערסטע, פּטטטער־וואאָרע 6,35 — 7,— נולד.

קוקורוזע 5,55—6,25 נולד.

האָפּער. 5,55 — 6, נול. פּער כאָסטע.

דיא אטטליכען געטרייד נאָטירונגען דער הייגיגען קאָרנהאָללע זינד: ווייצען:

קויאָל.	פּהיס־: fl.kr	fl.kr.	פּעסטער־באָרען: fl.kr.	fl.kr.	נאָדדאָנינאר־: fl.kr	fl.kr.
77 קילאָ	9,05—8.95		8,10—8.90		8.—8,95	
78 „	9,15—8.10		8,10—8.05		9.—9.05	
79 „	9,25—9.20		9,20—9.15		9.15—9.10	
80 „	9.30—9.25		9,30—9.25		9.25—9.20	
81 „	9.40—9.35		9.35—9.30		9.30—9.25	

טערמינע־געשעפּט. ווייצען פּער פּרוהיאר 9.25—9.26 נולד. האפער פּער פּרוהיאר 6,58—6.60 נול. קוקורוזע פּער מאיינינ 1887, 6.12—6.17 נולדר.

רעפּס. (קאָהל) פּער אוגוסט־פּעפּטעמבער 11.50—11.75 נולדר.

מעהל־פּרייזע (פּער 100 קילאָגראָמס וואמטט זאק פּרייא אב פּעסט:) נומ 0: 16 נולד. 40 קר. נומ. 1: 15 נולד. 90 קר. נומ. 2: 15 נולד. 40 קר. נומ. 3: 15 נולד — קר. נומ. 4: 14 נולד. 50 קר. נומ. 5: 14 נולד. — קר. נומ. 6: 13 נולד. 60 קר. נומ. 7: 13 נולד. 30 קר. נומ. 8: 13 נולד. — קר. נומ. 9: 12 נולד. — קר. נומ. 10: 9 נולד. 40 קר. פּיינע קלייע 4.70 נולד. גראָבע קלייע 3 נולד. 90 קרייצער.

הירזענפּרוטטע: ריפּסען אינגאריש־ 9,50—9,— נול. לינזען 12—14. נול. פּיאָלען נאָסע וויסע נייע 7.25—7,75 נול. צווירנל־באָהנען 9—9,25 נול. דאָהע הירזע 5.50 נול. הירזע בריין 9—9.50 נול. מאָהן גרייער 33 נול. בלוטע 36—38 נול. קיטטע־ —,36 נול. וויקקען 6,75 נול. האנזאמען. — — נול. (אללעס פּער 100 קילאָ.)

וויקטואלען. ג ע מ ל י נ ע ל. אאנדען דיא נאנצע וואָבע הערוהר נוטען אנזאטץ, ווייר נאָטירען: ג א נ ז ע רעבעגר, פּער סאאר 4,50 — 5. נולד. דטאָ. לעגע פּער סאאר 2,60—2,80 נולד. דטאָ. נעטטאלכטע פּער סאאר 4.50—4.30 נולד. א י נ ד י א נ ע פּער סאאר 3.80—4.50 נול. ק אָ פּ ו נ ע פּער סאאר 2.50 נולד. ה י ה נ ע ר פּער סאאר 80 קר.—1,10 נול. י נ נ ע ה ע נ נ ע ן פּער סאאר 55—70 קר. ע נ ט ע ן נעמאטטע פּער סאאר 1,60—2.20 נול. דטאָ. לעגע פּער סאאר 1,30 קר—1,60 נול. א י י ע ר קאָרבוואאָרע 39 שטיקק 1 נולד. דטאָ. קאָלק־וואאָרע 42 שטיקק 1 נולד. — ב ו ט ט ע ר פּיטטע 85 נולד. דטאָ. ווקגאָרע 60—65 נולד. ק נ אָ ב ל ו י ך 2,55 נול. צ ו י י ע ב ע ל דאָטטע 6 נולד. דטאָ. נעלב 6.50 נולד. (אללעס פּער מעטערצענטנער.)

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwotlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest. Druck von Sam. Markus. Andrássystrasse Nr. 12.

איינען מאגרעסס. דער זיך דאפר ענטשעד. קיינע ווידען (דיא דען תלמיד אנערקענען) אין אירע מיטטע איפגעהמען.

(דיא דאמען דער פרים זינד דען פרוסטרען קאנ. פעסס'אנען פאללשטאנדיג גלייכגעשטעללט, געגיע. סען דיעזע פרוילענען אבער ניד אינ'ער דער בע. דינגונג, יוענן זיא אין איהרע מיטטע קיינע דאב. בינישען ווידען איפגערטען). דיא מאראישען דאבען נאטירליך זעהר קלוג געהאנדעלט: דא זיא זעלבסט קיינע ווידען ניכט זיא אבער דיא ווידען דאזו געקאממען זינד, דיעזעס גענוג אן דיא רעגירונג צו ריכטען, דאס איזט אונס אינבע. גריפליך.

(דער ווייצע-קאנינג פאן עגיפ. טען גיגען דען אנטיסעמיטיס.) צייא אין עגיפטען ערשיינענדע פראצאנישע צי. טונגען דאבען אנגעזונדעט דאסס זיא דיא בע. לאנגטע שמארשיפט דר"מאנטס „דאס פער. ווידעטע פראגדייד", אלס פאלגענדע בריגגען ווערדען. דיא פאלגע דאפאן יאר, דאס זאיאהל דיא יידישען אלס אייד דיא אן צאהל בעריישענדערען מאראמעדאנישען אבאנגעלטען דיעזען בראשטערן דיא פראגמעראציאן מיטגעטהיילט. זיא דאסס דיא בי. דען ישראנאלע גראבסטען שאדען ערלידען. דא מא. האמעדאנער, וועלכע דאך גליכפאלדס סעמיטען זינד, בעטראכטען דיא אנטיסעמיטישע בעיעגונג מיט דעבם אייד נעגען אידרעי שאאמס גערעכטיגט. זיינע דאהיס דער ייצע לאנג פאן עגיפטען אי. סערטעד זיך אין דיעזער אנגעלעגענהייט אפפענטליך פארגענדערמאבסען: „דיא דערלאכצאנען דיעזער צייא: דעמיטען בראמטער פערגעטיטיגיטיר שלעכט דיא אירגען פאן מיטגע. דולדאמען אנטערטהאנ. ערייטענגע נאכטפרייטשאפט. אינדעם דיא צייטען דעזעלבען. יערכע בי יעטצט פרידדד נעכטן אינאנדער נעדעכט דאבען. דאסס אינד פערפאל. גענסיאהרן איסטטרייען וואללען."

(אייגענטליכע רוסטיגע אנטיסעמיטיס.) דיא נאכ. דאמגגיט אינד בעשעכרייבען דעם רוסטישען בעאמטענטהומס אינס וועלטבעדאנגען: אירגענד. ווי נגדמאס גרייט אינד פענטליכגייט ווידד מאן אין אי. נעם רוסטישען אמטע אין דען מיטטען פאללען פע. געבדלד ובען. ייא דאמטס עס אבער. דאסס אללע גענען דיא ווידי אין רוסטלאנד ערלאבסענען אינס. נאדטסגעזעטצע אינד פערדרענגען מיט וועלטע. נער שטרענגע אינד פינסטרליכגייט אינגערבשטאנד דורכגעפיהרט ווערדען: אי. רוסטלאנד, אינד צייא אין דער דייפפשאדט דונגס דיעזעגיגעבעס. עכוסטיט אין גערייטער. אינס אינפלוסיכען מינגלעדערן בעשטעהענדער אנטיסעמיטען.

דער פיר דיא דורכפיהרונג אללער גרייזאמען מאס. רעגעלן גענען דיא ווידען מיט אנגסטליכער ווארנאמ. קייט ווארגנס. אינס פעטערסבורג, ווערד דער „יידישען פרעססע" פאלגענדעס מטגעטהיילט: „עס עמוטסורט בייא אונס אין גערייטער, מיסטער. האפט ארגאנדיזדער אנטיסעמיטענפעראין, דער אינס צייאר וועגיגען, אבער אינפלוסרייכען שטאאטסמאנגערן, האערען אדמיניסטראטארען אונד זשיר. נאליסטען בעשטעהט. דער אינפלוסס דיע. זעס פעראיינעס ערשטערקקט זיך אבער גאנץ רוסלאנד, אינד צייאר אייף אל. לע געבעטעט."

(דיא יודען אונד דיא רוסיש ישען מרייגסרייסטונגען.) אנ. לאסלך דער קריעגספארבעריטונגען, וועלכע רוס. לאנד אין גראסעס מאאסס טרففס, ערזיעל. טען דיא טרففעגקאממאנדאנטען אין דען רוסיש. פאלנישען גארניזאנען שטרענגע בעפעהל, זיא ווייס אלס מאנלך יודען צו ארמעל ליעפע. רונגען גיכט צוזולאססען.

(דער נייעסטע קאנדידאט פיר דען בולגאריישען טהראן) איזט — ייא ווייר בעריישס מעלדעטען — דער הערצאג פאן לייכטענבערג, אין ענגער דעס רוסטישען קאזערס גיקאלייס ו. דיעזער האטטע אינע אינזעע טאבטער, מארגאריטא גיקאריא ווייל. וועלכע ער אינסראדענגלך לעבבטע. זיא אינבריגאם אונד אינגרבטשליך צאר גיקאריס אנגסט יאר, דיעזער מאבטער גענעזאבער יאר ער אימער צארטאונד גאבזיגבען: אידר פערזאנאט ער גיעמאלס אינען יאנגס. אינעם טאגעס בעגאנן מארגא גיקאליעי. גא פלאטצליך טרוד צו ווערדען. דיא הרצאגין בע. פרבעטען אינע אין דען רוסטישען קאזעראפאמ. דען גיכט ווערדען פארגאممענדע. „מיטטבפרלאנד. הייט." צאר גיקאליס יאר אייסר דיך; ער בעשיאר דיזע טאבטער. אידם אידרען מוממער אנגיפפע. טרייען; נאר לאנגגס בטטען אינד דראגגען גע. שטאנד דיא הארזרסטאבטער, דאסס זיא פער. לעבבט דיא. אנט עס אין דעגערענדער פרבס. דען דיא לעבבטס" פראגטע דער צאר — „ניין!" — „גערארט ער וועגגסגעס אינער דעגערענדען פא. מיליע אן?" — „ניין!" — עגדליך נאנגטע מארגא גי. מאליאיגגא דען אייסרלאכגען אידרעס עגגס: עס ייאר דער הרצאג פאן לייכטענ. בערג. מארגא אים גיפאלגע דעס מאיזעס גי. מאליס. דער צאר דאמפפט צווישען פאטערליכער. ליעבע אונד הערטשטשאלן ערסטערן וועגטע. צוי גראבסען אבערראשונג דעס פיבלקומס

פערפאפפענטליכטע דאס פעטערסבורגער אמטס. בראטט איינע טאגע נאכאינאנדער דיא בעפאר. דערוגגען דעס מאיארס הערצאג לייכטענבערג צום אבערסטען, גענעראל-ליטנאנט, אדמיראל אונד גראפסרייטן-אנזאבער דער דאכסטען רוסטען אדרענס-איבצייבונגען. דיא פערמאהלונג לייכ. טענבערגס מיט מארגא גיכאליעיגגא וואיהדע אים יאהדע 1842 אינטער גראפער פרבטענפפאלטונג פאללגאנגען אינד דען אבקאممענגען דערזעלבען דער טיטעל „מאיזעליכע האהייט" ציערקאנגס. שאן נאך צעהן יאהדען וואיהדע מארגא גיקאליעיגגא יאהדע 1842 אינטער גראפער פרבטענפפאלטונג אינד דען אבקאممענגען דערזעלבען דער טיטעל „מאיזעליכע האהייט" ציערקאנגס. שאן נאך צעהן יאהדען וואיהדע מארגא גיקאליעיגגא וואיהדע 1842 אינטער גראפער פרבטענפפאלטונג אינד דען אבקאممענגען דערזעלבען דער טיטעל „מאיזעליכע האהייט" ציערקאנגס. שאן נאך צעהן יאהדען וואיהדע מארגא גיקאליעיגגא יא

אבן. ווינדטהארסט, דער פיהרער דעם קאטהאלישען צענטרום, ערווידערט איף דיא רעדע ביזמארקס פאלגענדעס: „ווען ווייר דיא מיליטאר־פארלאגע איף דרייא אחרע בעוויל־ליגען, דאנן הייסט יא דאס ניכט, דאס דייך ווערדלאז געמאכט. מערקווירדיג איזט דיא איסט־רונג ביסמארקס, דאסס אונס דער אריינגע נאר ניכטס אנגעהרע. ער געדט דייטשאנד גערארדע זא פיעל אן, ווי א אסטערריך־אינגארן. אונגערע אונד אסטערריך־אונגארנס אינטערעסען זינד דארט דיא גלייכען (עשטמעזינג לינקס). איפראזען דאנן דער רייכסקאנצלער דען רייכסטאג: אבער וואס נישטס דאנן דיא גאנצע פערפאססונג, ווען דער רייכסטאג נור צום קאפיטולירען דא וארע?"

ביסמארק אנטגעגנעטע: „אונזערע בע־ציעהונגען צו אסטערריך־אינגארן בעריהרען איף דעם בעריאכטען. דאס דיא עכסיסטענץ דעס אינגן שטאאטס פיר דען אנדערן נאטהווענדיג איזט, ניכט אבער איף דעם גרונדזאטצע, דאס דער איי־נע דער ביידען שטאאטען וינע גאנצע מאכט אונד פאלטיק אין דען דונכסט דעם אנדערען שטעללט. איך רעכנע איף קיינע בונדעסגענאססען, ווען מאן זאגט, רייכסאנד דיא אונזער פערבונדעטער, זא טריפפט דאס ניכט צו."

דיא פרטוטצונג דער דעבאטטע פינדעט הייטע שטאטט.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (פינאנצמינסטער נאף פארהאנדלונגען אב.) דיעזע נאכרכט, וועלכע זיך וואכען אין אינלאנד נעוועצט ווירד, טריטט איטצט מיט נאכסטע בעשטיממטהייט איף. דעם פינאנצמינסטער פאלגט עס שיער, מיט דעם פיעטריכען באשעט פאר דאס אבגעארדנעטע הייז הינצוטרעטען: ער מיסס עס אבער דאר מהיר, ווייל נאכדם פרוסיען, ווייד דיא אבדאנדונג באפארים ווארד אנגענאממען, דעמנאך עיראף בין צור ערדנונג דער באשעט „פ ר א ו ד ר יי ש" איס אטטע בעלאסטען.

* (פאן דאר צ ו דאר ד) צעדען יעצטען דיא אנטסטאנדענען אנגעארדנעטען פעגנ־ג ר אנד אונד אנדרען, אין אחרען וואהרבע־ציכען, אם גענען דיא רעגיערונג אונד דיא ווידען צו שטיפפען. אונד זיך דאס מאנדאט אויף פיר דען נאכסטען רייכסטאג צו ווערען, פערגאנ־גענען מאנטאג ווארען דיעזע ביידען רעדנער אין פעלשאנדיאפפאטיס, אין סולאלא

געשיכטע דער נייערען צייט.

(70־טע פארלעזונג.)

בייד פאלקער (בעלגיענס אונד דאל אנדס) פיהרטען צוואר קיינען קריעג מיט אינאנדער, אבער דיא דאשטען קיי־נען פיהרען געשלאכטען: דער דאנדאל צווישען אחנען שטאקקטע אונד דארנטער לשטען ביידען מהילל. צוואר עיקלארטע ווילהעלם פאן האלאנד 1838 זיינע בעריישווול־לינקייט, דיא 24 ארטיקעל אונטערנדרמען: אבער נון ווי־נערטע זיך ווידער בעגינען, דיא זאיין פסטגעוועטצטען בעדינגונגען דען דען האלאנדערן צו געוואהרען. עדסט אם 19. אפריל 1839 קאם דיא ווייכטיגע אנגעלעגענהייט צו ענדע, דיא גיגערלאנדע אונד בעלגיען שלאכטען דורך פריטטי־גונג דער לאנדאער קאנפערענץ אייגען פיהרען. דער דיא גרענצען ביידער לאנדער גענוינא בעשטיממטע.

XX.

רעוואליציאן אין פאלען, 1830.

איף דיא נאכריכט פאן דען נעלונגענען רעוואליציא־נען אין פראנקרייך אונד בעלגיען עריוואכטע; זיך אין פא־לען דאס אלטע אינאבהאנגיגקייטסגעפיהל, זיט 1814 וואר פאלען אלס איין בעזאנדערעס קאניגרייך מיט רוסלאנד פערבונדען אונד שאנד אונטער אינעם שאטטראלטער, דעם גראנדפירסטען קאנשטאנטין, אינעם בריי־דער דעם קאיזערס ניקאלייס, אינעם העפטיגען, דעספאט־שען מאנען, עס קאמען אינגעלעגענהייטען אונד געוואהרס־מהאטטען פאן זייטען דעס גראפפירסטען פאר. איך אויס אלטאיינגעוואיצלטעס גאציאנאלגעפיהל הענגט אין

שעראפפיציר פעטער וויסאצקי, איין פאן זייטיגען דעס האסס גענען רוסלאנד עיפלשטר יינגלינג.

אם 29. נאיעמבער 1830, בייא איינגעטרעטענער דונ־קעלהייט, פיזיאמטלבען זיך איינע אנצאהל שווערגעטען אונד אינטריאפפיציע אין איינעם קלייגען גנהאלץ אין דער נא דע דעם שלאכטפעלדעדער, אין וועלכעם דער גראפפירסט וואהנטע. אלזו האטטען געוויסען, דען גראפ־פיסטען צו אבגעפאללען אונד זיך וינער שאדט אדער לעבענדיג צו בעמאכטיגען. פאן 44 וואהרן אבער 18 גע־קאמטען. דען אך בעניכט זיך דער קלייגע הייפען אום האלב 7 אוהר נאך דעם בעלווידער. וואהרענד דיא אנשטראפפי־ציערע דאס הייפטטראר בעוועגטען, דאמיט דער גראפפ־פיסט ניכט גענוטיטשט, שטיצען זיך ווכם שווידגטען, מיט איינעם אנשטראפפציער אונד איינעם לעהרער דער מיליטאראקאדעמיע אום שלאכט: דיא טהאטסאכע, דיא שאן פאר דער געוואגנען וואר. לאכטט דיא אין דען שלאכטראם, דיא פערשלאכטטעע שלאכטפעלדער וויר געשפרענגט אונד מיט דעם געשריא: „מאר דעם טיראנען!" שטיעגט דיא ראשטע אין דאס אינגערע אין. אין אינען דער פר עסטע בענגענדרע גענעראל וויר מיט דעם באגאנגענ דורך אנגעל: אינער זיינע לייכע שיטען דיא ווייטער אין אין הייטען אנזוהעטען נידער, וועלכער מיט 13 וואגנרן צו פארדי וונקט. אינד דרינגען אין דאס צוי־מער דעם גראפפיסטען אין, דען דיא אבער ניכט פינדען, ווייל אין פריער אמטסוערענער אינהן פערשטעקקט האט. אפארט אילשטן דיא ווייטער הונדס אום פרייע.

(פארטזעטצונג פארגט.)

אונד אין נאר דיא אפארנאק; אין דיעזען דריי ארטען האבען זא אן דעם אינצינגען טאגע, נאך פערבארהלונג אחרער פאנאמאמט, אינע אונד דיעזערבע אנגראפהונג ווערע הערגעבעלעגט; אם ערסטגענאנטען ארטע פאר 150 בייען, פאן דענען נור 50 שטמפפאהנ זינד.

* (ד ע ר פ אר ט ש ט אנד דער פעס־טע ר אז ד: נ ע ר ד ע) האט — וויא ווייט אין אינזערער פריהגענומ מר פאם 31־טען דעצעמ־בער פ. י. בערגבעטעען — אן דען קולטוס אונד אונטערריכטסמינסטער. הערן פ. ט ר ע פ פ ר ט, איין פאן מאריין וי אר מ אנ נעגעבענעטעם אונד פאם ראבב נער רר. מאמיער קאהן אונד וא־פאם נעמיינדעבערעטאר פראפעסאר דר. גאל־ר־ציהער פערפאכטעס נעוויך נערבעטעט, אן וועלכעם בעגעטטען ווירד, דיא יידישען מטטעלשול־צאנרגנגען, אהנע אינגאנדמע. פאם שרייבען אונד ציטנען אם זאמטאג צו בעפרגען, דאס נעוויך, דעכסען אנגאדט ציערבט אם „ערגנראשען" ערשיינען וואר אונד פאן דעם דיעזע וואבע אין איסצנ אין דען הייפטשאדטשען מאגעס־בלאטטערן. דיא הונדע מאכט, בעצעהט זך אויף דיא בנלאגנטע מינסטעריאלפערארדנונג פאם 12. מען דעצעמבער 1887 אונד ואנט אונטער אנ־דערעם: „דיא בעטרעפפענדע פערארדנונג, וועלכע פערשפאטטע צר רעגנטטם דעם נעמיינדפאר־שטאנדעס נערגאנגטן, נעשטאטטע דיא בעפרי־אונג פאם שרייבען אונד צוכנען אן זאמטאגנן נור אוסנאהמסוייז אן אינצעלנען בעריכטבטגעגנס. ווערטטען פאללען. צ ב דען אחנען פאן דאבבנינ אדער אבלנען שווידגטעגנדען, דיא זך פיר דיא דאב־בנערלייבאדען פארבערייטט. דיא אראגע דער רעגיערונג זונד ניכט אן דער דאגע, וועלכע פאללע צו מאגיסטרעטען אונד דאס ווידגטהום לעגנט אן דער אויאר בעצעהונג. קיינע אייגנארטסוייז פאללע. אין אדטער, בז צום הייטגען טאגע אי־פערוכטג נעהטשטעטר גרינדאטען דעם ווידגטהומס הייטשטו „אידר אדרט אינע ד ערדיגאונ אי ווי נעוטטען האבען" אים ווידש־עלע אזען דעבען עכ־סכטרט קין אינצגעס נעזהטע, וועלכעם נור פיר דאבבנער, אדער פיר דיעזע מעדר אדם פיר אנדע־רע בונדענד וואהע. דער הייפט אינד שלוספיגט דער בטטשטיפט אזט דאס אנזוכען, דאסס דען ייד שען שולערן, אייף פרלאנגונג אדרער ווטטרן, אנדע אוסנאהמע דורך דיא בעטרעפפענדע שול־ווירטטבאן דיא בעפרייאונג פאם שרייבען אויר צוכ־נען אם זאמטאג ערטהיילט ווירדע. „דיא שולע — הייסט עס עס שלוסטט דער פעטצאן — דאן ניכט דיא אייגאבע האבען. דיא אינטער דען פערשעדע־נען קאנפעסאנען פארהאנדענען אונטערשיעדע גע־נאككטר בהייל דעם אדרעס נעגען דיא רסטיגע הערי־שאפט טיעפען נראל, אונד שאן ווידערהאלט וואהען פערשווארינגען נעב לדעט ווארדען, אום מארען אונבהאנ־גיג צו מאכען. אלס קאיזער ניקאלייס אים פיהאהרע 1829 מיט דער קאיזערין אינד דעם מהראנפאלגער נאך וואר־שיוא קאם, אום זך דراגען צו לאסטען, דאמאלס זך בע־ריי מם מהרעיע יונגע מאלען פערשיארען, דער הייזעל־נען מאכיריע זך צו בעמאכטיגען אונד אייגען איינשאנד יו ערגעגען. דער סראן וואר נור אן דער אינאיינקייט דער נעוויסאיער נעשיטיגעס, ער וואיידע אבער ניכט אינגנגבע, אונד אלס דער קאיזער אים זאמטער 1830 אינגען ווינכאם אין ווארשיוא הילט, טראט מאן איהם בייא אللען זיינען פארשלאגען מיט דער העפט נסטען אפ־פאזיצאן עג נגנגען.

אלס נון דיא פאللען פאן דער בעפרייאונג בערגיענס דאיסגן, שטיגג אידרע דאפפנונג, אויך אידעריוויס דיא אינאבהאנגיגקייטס ווייזער צו ערגיגנגן. דיא צו דיעזעם צוו עקק אנפערגאמטענע רעוואלוציאן נגנ צוואר צונכאכט נור פאן יינגען לייטען אויס. דאך וואוסטען זיא דיא נאציאן צור טהיילנאהמע פאטצרייסטען. אן דער שפטצע דער פערשווארונג שאאנד ל ל ע ו ע ה, דער נאכ־מאלינע נייסטרייכ אונד הערפאיאנגרד פאלנישע נע־שיכטסשרייבער. דער פריהער פראפעסאר אין וולנא וואר, שפאטער וואורדע ער פאן דיינעם אטטע עגטאפרנס. ער ערמטהיגטע דיא יונגען לייטע צום האנדעלן, מיטם שטי־רענען, אינטערפאפיצירע, מילאפישלע אונד לייט־נאנטס. אם טהאטסאכען אינטער אחנען וואר דער אינ־

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (פינאנצמינסטער נאף פארהאנדלונגען אב.) דיעזע נאכרכט, וועלכע זיך וואכען אין אינלאנד נעוועצט ווירד, טריטט איטצט מיט נאכסטע בעשטיממטהייט איף. דעם פינאנצמינסטער פאللט עס שיער, מיט דעם פיעטריכען באשעט פאר דאס אבגעארדנעטע הייז הינצוטרעטען: ער מיסס עס אבער דאר מהר, ווייל נאכדם פרוסיען, ווייד דיא אבדאנדונג באפארים ווארד אנגענאממען. דעמנאך עיראף בין צור ערדנונג דער באשעט „פ ר א ו ד ר יי ש" איס אטטע בעלאסטען.

* (פאן דאר צ ו דאר ד) צעדען יעצטען דיא אנטסטאנדענען אנגעארדנעטען פעגנ־ג ר אנד אונד אנדרען, אין אחרען וואהרבע־ציכען, אם גענען דיא רעגיערונג אונד דיא ווידען צו שטיפפען. אונד זך דאס מאנדאט אויף פיר דען נאכסטען רייכסטאג צו ווערען, פערגאנ־גענען מאנטאג ווארען דיעזע ביידען רעדנער אין פעלשאנדיאפפאטיס, אין סולאלא

אונד אין נאר דיא אפארנאק; אין דיעזען דריי ארטען האבען זא אן דעם אינצינגען טאגע, נאך פערבארהלונג אחרער פאנאמאמט, אינע אונד דיעזערבע אנגראפהונג ווערע הערגעבעלעגט; אם ערסטגענאנטען ארטע פאר 150 בייען, פאן דענען נור 50 שטמפפאהנ זינד.

* (ד ע ר פ אר ט ש ט אנד דער פעס־טע ר אז ד: נ ע ר ד ע) האט — וויא ווייט אין אינזערער פריהגענומ מר פאם 31־טען דעצעמ־בער פ. י. בערגבעטעען — אן דען קולטוס אונד אונטערריכטסמינסטער. הערן פ. ט ר ע פ פ ר ט, איין פאן מאריין וי אר מ אנ נעגעבענעטעם אונד פאם ראבב נער רר. מאמיער קאהן אונד וא־פאם נעמיינדעבערעטאר פראפעסאר דר. גאל־ר־ציהער פערפאכטעס נעוויך נערבעטעט, אן וועלכעם בעגעטטען ווירד, דיא יידישען מטטעלשול־צאנרגנגען, אהנע אינגאנדמע. פאם שרייבען אונד צוכנען אם זאמטאג צו בעפרגען, דאס נעוויך, דעכסען אנגאדט ציערבט אם „ערגנראשען" ערשיינען וואר אונד פאן דעם דיעזע וואבע אין איסצנ אין דען הייפטשאדטשען מאגעס־בלאטטערן. דיא הונדע מאכט, בעצעהט זך אויף דיא בנלאגנטע מינסטעריאלפערארדנונג פאם 12. מען דעצעמבער 1887 אונד ואנט אונטער אנ־דערעם: „דיא בעטרעפפענדע פערארדנונג, וועלכע פערשפאטטע צר רעגנטטם דעם נעמיינדפאר־שטאנדעס נערגאנגטן, נעשטאטטע דיא בעפרי־אונג פאם שרייבען אונד צוכנען אן זאמטאגנן נור אוסנאהמסוייז אן אינצעלנען בעריכטבטגעגנס. ווערטטען פאللען. צ ב דען אחנען פאן דאבבנינ אדער אבלנען שווידגטעגנדען, דיא זך פיר דיא דאב־בנערלייבאדען פארבערייטט. דיא אראגע דער רעגיערונג זונד ניכט אן דער דאגע, וועלכע פאللע צו מאגיסטרעטען אונד דאס ווידגטהום לעגנט אן דער אויאר בעצעהונג. קיינע אייגנארטסוייז פאللע. אין אדטער, בז צום הייטגען טאגע אי־פערוכטג נעהטשטעטר גרינדאטען דעם ווידגטהומס הייטשטו „אידר אדרט אינע ד ערדיגאונ אי ווי נעוטטען האבען" אים ווידש־עלע אזען דעבען עכ־סכטרט קין אינצגעס נעזהטע, וועלכעם נור פיר דאבבנער, אדער פיר דיעזע מעדר אדם פיר אנדע־רע בונדענד וואהע. דער הייפט אינד שלוספיגט דער בטטשטיפט אזט דאס אנזוכען, דאסס דען ייד שען שולערן, אייף פרלאנגונג אדרער ווטטרן, אנדע אוסנאהמע דורך דיא בעטרעפפענדע שול־ווירטטבאן דיא בעפרייאונג פאם שרייבען אויר צוכ־נען אם זאמטאג ערטהיילט ווירדע. „דיא שולע — הייסט עס עס שלוסטט דער פעטצאן — דאן ניכט דיא אייגאבע האבען. דיא אינטער דען פערשעדע־נען קאנפעסאנען פארהאנדענען אונטערשיעדע גע־נאككטר בהייל דעם אדרעס נעגען דיא רסטיגע הערי־שאפט טיעפען נראל, אונד שאן ווידערהאלט וואהען פערשווארינגען נעב לדעט ווארדען, אום מארען אונבהאנ־גיג צו מאכען. אלס קאיזער ניקאלייס אים פיהאהרע 1829 מיט דער קאיזערין אינד דעם מהראנפאللגער נאך וואר־שיוא קאם, אום זך דراגען צו לאסטען, דאמאלס זך בע־ריי מם מהרעיע יונגע מאللען פערשיארען, דער הייזעל־נען מאכיריע זך צו בעמאכטיגען אונד אייגען איינשאנד יו ערגעגען. דער סראן וואר נור אן דער אינאיינקייט דער נעוויסאיער נעשיטיגעס, ער וואיידע אבער ניכט אינגנגבע, אונד אלס דער קאיזער אים זאמטער 1830 אינגען ווינכאם אין ווארשיוא הילט, טראט מאן איהם בייא אللען זיינען פארשלאגען מיט דער העפט נסטען אפ־פאזיצאן עג נגנגען.

אלס נון דיא פאللען פאן דער בעפרייאונג בערגיענס דאיסגן, שטיגג אידרע דאפפנונג, אויך אידעריוויס דיא אינאבהאנגיגקייטס ווייזער צו ערגיגנגן. דיא צו דיעזעם צוו עקק אנפערגאמטענע רעוואלוציאן נגנ צוואר צונכאכט נור פאן יינגען לייטען אויס. דאך וואוסטען זיא דיא נאציאן צור טהיילנאהמע פאטצרייסטען. אן דער שפטצע דער פערשווארונג שאאנד ל ל ע ו ע ה, דער נאכ־מאלינע נייסטרייכ אונד הערפאיאנגרד פאלנישע נע־שיכטסשרייבער. דער פריהער פראפעסאר אין וולנא וואר, שפאטער וואורדע ער פאן דיינעם אטטע עגטאפרנס. ער ערמטהיגטע דיא יונגען לייטע צום האנדעלן, מיטם שטי־רענען, אינטערפאפיצירע, מילאפישלע אונד לייט־נאנטס. אם טהאטסאכען אינטער אחנען וואר דער אינ־

שעראפפיציר פעטער וויסאצקי, איין פאן זייטיגען דעם האסס גענען רוסלאנד עיפלשטר יינגלינג.

אם 29. נאיעמבער 1830, בייא איינגעטרעטענער דונ־קעלהייט, פיזיאמטלבען זיך איינע אנצאהל שווערגעטען אונד אינטריאפפיציע אין איינעם קלייגען גנהאלץ אין דער נא דע דעם שלאכטפעלדעדער, אין וועלכעם דער גראפפירסט וואהנטע. אللזו האטטען געוויסען, דען גראפ־פיסטען צו אבגעפאللען אונד זיך וינער שאדט אדער לעבענדיג צו בעמאכטיגען. פאן 44 וואהרן אבער 18 גע־קאמטען. דען אך בעניכט זיך דער קלייגע הייפען אום האלב 7 אוהר נאך דעם בעלווידער. וואהרענד דיא אנשטראפפי־ציערע דאס הייפטטראר בעוועגטען, דאמיט דער גראפפ־פיסט ניכט גענוטיטשט, שטיצען זיך ווכם שווידגטען, מיט איינעם אנשטראפפציער אונד איינעם לעהרער דער מיליטאראקאדעמיע אום שלאכט: דיא טהאטסאכע, דיא שאן פאר דער געוואגנען וואר. לאכטט דיא אין דען שלאכטראם, דיא פערשלאכטטעע שלאכטפעלדער וויר געשפרענגט אונד מיט דעם געשריא: „מאר דעם טיראנען!" שטיעגט דיא ראשטע אין דאס אינגערע אין. אין אינען דער פר עסטע בענגענדרע גענעראל וויר מיט דעם באגאנגענ דורך אנגעל: אינער זיינע לייכע שיטען דיא ווייטער אין אין הייטען אנזוהעטען נידער, וועלכער מיט 13 וואגנרן צו פארדי וונקט. אינד דרינגען אין דאס צוי־מער דעם גראפפיסטען אין, דען דיא אבער ניכט פינדען, ווייל אין פריער אמטסוערענער אינהן פערשטעקקט האט. אפארט אילשטן דיא ווייטער הונדס אום פרייע.

(פארטזעטצונג פארגט.)